

Trauma Informed Care

- Gezinsgericht en traumasensitief werken binnen koraal -

STRATEGIE JEUGD KORAAAL – HET LIEFST THUIS

VEERKRACHT

Gelukkig zijn mensen veerkrachtig. Echter, wanneer ingrijpende ervaringen in het leven van jeugdigen en hun gezinnen gaan stapelen, neemt hun kans op (gezins)veerkracht af. Wanneer veerkracht afneemt, neemt de kans op schadelijke stress toe, waardoor mentale en fysieke gezondheid, welbevinden en functioneren (denk aan gedrag, ouderschap, eigen regievermogen) onder druk kunnen komen te staan. Jeugdigen met cognitieve en adaptieve beperkingen lopen een groter risico om stressvolle gebeurtenissen mee te maken, terwijl zij vaak minder mogelijkheden hebben tot regulatie en verwerking. Traumasensitief werken kan helpen om stress te verlagen en het gedrag beter te begrijpen.

Veel jeugdigen die onderwijs of jeugdhulp ontvangen van Koraal, hebben gebeurtenissen meegemaakt die kunnen leiden tot schadelijke stress. Denk aan fysieke mishandeling, seksueel misbruik, emotionele mishandeling, fysieke verwaarlozing, emotionele verwaarlozing, ouders die overmatig middelen gebruiken, ouders die uit beeld zijn, een ouder met psychische problemen of een verstandelijke beperking, een ouder in de gevangenis, ouders die uit elkaar zijn, huiselijk geweld, maar ook leven in armoede, het overlijden van een ouder of brus, pestslachtoffer zijn, langdurig ziek zijn, uithuisplaatsing, forse schoolproblemen, vele faalervaringen, vele overplaatsingen of vele wisselende hulpverleners.

SYSTEEMGERICHTE TRAUMA INFORMED CARE

De essentie van Trauma Informed Care (TIC) gaat om een verschuiving van het denken 'wat is er 'mis' met jou' naar 'wat is jou overkomen?'. TIC is een op krachten gebaseerd raamwerk waarbinnen begrip van, en adequate respons op, de impact van ingrijpende ervaringen centraal staan. Het gaat om het bekijken van ingrijpende ervaringen door een ecologische (systemische) en culturele lens en te erkennen dat context een belangrijke rol speelt in hoe individuen (potentieel) traumatische gebeurtenissen, acuut of chronisch, waarnemen of verwerken. De fysieke, psychologische en emotionele veiligheid van de hulpvrager én hulpgever staan centraal. De focus ligt op adequate (systeemgerichte) behandeling van trauma's, voorkoming van hertraumatisering/ het opdoen van nieuwe ingrijpende ervaringen, empowerment en het weer ervaren van regie. Kennis en reflectie (interview, supervisie) zijn belangrijke middelen.

SCHADELIJKE STRESS

Stress hoort bij het leven en is zelfs onmisbaar voor een gezonde groei en ontwikkeling van jeugdigen. Het gevaar zit in frequente of langdurige hoge stress. Als het stresssysteem telkens weer geactiveerd wordt, of niet meer tot rust komt, ontstaat chronische stress. Die is op geen enkele leeftijd gezond, maar chronische stress tijdens het opgroeien kan grote negatieve gevolgen hebben voor de psychische en lichamelijke gezondheid gedurende het hele leven. Toxische stress kan leiden tot problemen in de groei en ontwikkeling van het lichaam, in het bijzonder van de hersenen, het immuunsysteem, hart- en vaatstelsel en stofwisseling.

Wat is er met je gebeurd? Wat is je kwetsbaarheid en weerbaarheid? Waar wil je naar toe? Wat heb je nodig?

Van Os, 2014

De Vier Stappen van *Trauma-Informed Care*

Dit figuur is afgeleid van: Substance Abuse and Mental Health Services Administration. (2014). SAMHSA's concept of trauma and Guidance for a trauma-informed approach. HHS publication no. (SMA) 14-4884, Rockville, MD: Substance Abuse and Mental Health Services Administration. ten behoeve van intern gebruik binnen Koraal.

ONDERSTEUNING VAN DE MEDEWERKERS

Bij Koraal vormen de hulpverleningsprincipes '*first do no harm*' en bekwaamheid de basis. Ingrijpende ervaringen van jeugdigen en hun ouders en hun gedrag en emoties kunnen overweldigend zijn en allerlei gevoelens bij medewerkers oproepen, zoals machteloosheid, angst of spanning. Bij onvoldoende kennis, organisatiesupport en reflectiemogelijkheden kan dit leiden tot verminderd werkplezier en psychische en fysieke gezondheidsklachten, met uitval of uitstroom tot gevolg. Maar met de juiste kennis van systemisch en trauma-informed werken, support en reflectieruimte ontstaat ruim baan voor hoop, vertrouwen en gedrevenheid, vanuit het bewustzijn dat Koraal een belangrijke bijdrage kan leveren aan het herstel van deze jeugdigen en hun systemen.

OPBRENGSTEN TIC

Het wetenschappelijke bewijs met betrekking tot Trauma Informed Care laat zien dat TIC veelbelovend is om de toegang tot hulpverlening te verbeteren, de kwaliteit van hulpverlening te verbeteren, de effectiviteit van hulpverlening te verbeteren en de noodzaak tot langdurige hulpverlening in het leven te verminderen. Daarnaast ervaren medewerkers meer veiligheid en werkplezier en op organisatieniveau is er sprake van een toegenomen kosteneffectiviteit. TIC principes zijn niet alleen van meerwaarde voor getraumatiseerde mensen, maar voor iedereen die ingrijpende ervaringen heeft meegemaakt.

Jeugdervaringen, zowel positief als negatief, hebben een grote impact op psychische en fysieke gezondheid en mogelijkheden in het leven. Ze vormen de basis voor toekomstig leren, gedrag, gezondheid en ontwikkeling.